

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 728/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Петефи бригада“ из Куле, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4000/22 од 19.10.2022. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4000/22 од 19.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 201/21 од 17.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, а ставом другим изреке, обавезана тужена да тужиоцу за период од 01.02.2018. године до 31.01.2021. године исплати 113.562,00 динара, на име трошкова за исхрану у току рада са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате, 20.727,57 динара по основу обрачунате законске камате до 13.07.2021. године, 83.023,24 динара на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и 14.283,08 динара на име обрачунате законске затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 99.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог тужиоца ради ослобађања од обавезе плаћања судске таксе.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 4000/22 од 19.10.2022. године, ставом првим изреке, усвојио жалбу тужене и преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му за период од 01.02.2018. године до 31.01.2021. године исплати 113.562,00 динара, на име трошкова за исхрану у току рада са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате, 20.727,57 динара по основу обрачунате законске камате до 13.07.2021. године, 83.023,24 динара на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора са

законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и 14.283,08 динара на име обрачунате законске затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, тако што се одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 99.500,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда у преосталом делу потврђена. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене на радном месту „...“. Тужена је тужиоцу обрачунавала зараду тако што је коефицијент радног места множен са прописаном основицом за дати месец. Тако утврђена основна зарада је била мања од минималне зараде, па је тужена вршила исплату тужиоцу у висини минималне зараде за пун фонд сати и на њу обрачунавала минули рад, додавши на обрачунску листу категорију "додатак минималне зараде". На обрачунским листама плате тужиоца нису исказани посебно трошкови за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а није исказано ни који део коефицијента се односи на ове накнаде, односно трошкове.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио и тужену обавезао да му исплати предметне накнаде, са припадајућом каматом, јер је закључио да из чињенице да је тужиоцу, у спорном периоду, плата исплаћивана у висини минималне зараде, произлази да право на накнаду трошкова који му припада по Закону о платама у државним органима, јавним службама није реализовано исплатом по том основу те да тужилац, у недостатку конкретне регулативе, може да потражује накнаду у нето износива према параметрима из упоредно важећих колективних уговора у Републици Србији у спорном периоду, који су важили у јавним предузећима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио применом одредбе члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01 ... 113/17), којом је прописано да накнада на име регреса и исхране у току рада урачуната у коефицијент радног места, при чему Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), није предвиђено право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, нити је то право предвиђао претходни важећи Посебан колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/09).

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Закон о раду у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа осим примања из члана 14, 42. став 3. тачке 4. и 5, члана 118. став 1. тачка 1. – 4, члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. тог Закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана мора бити изражена у новцу (став 2.).

Закон о платама у државним органима и јавним службама, прописао је начин утврђивања плате, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Плату запослених у јавним службама одређује основна плата коју чини производ основнице за обрачун плате (коју утврђује Влада) и коефицијента (утврђених актом Владе), додатака на плату прописаних тим Законом (минули рад, прековремени рад, теренски додатак, рад ноћу и на дан државних и верских празника) и обавезе које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате. Према одредби члана 4. став 1. тог Закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према ставу 2. коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2015, 92/2020), предвиђа да уколико основна плата запосленог која је утврђена на основу основнице за обрачун и исплату плате и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун плате за пуно радно време и остварени стандардни учинак, је нижа од минималне зараде, основна плата утврђена на напред описани начин исплаћује се у висини минималне зараде (члан 20.). Исто решење садржано је и у члану 31. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник Републике Србије“ број 38/2019, 55/2020), а према одредби члана 48. тог Општег акта, запослени може да оствари право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора од 2020. године, ако се за такву врсту накнаде стекну услови у буџету Републике Србије, тако што висину тих накнада утврђује Влада.

Дакле, регулатива обрачуна и исплате плата у јавним службама у складу са нормама посебног закона, није истоветна регулативи обрачуна и исплате зарада према правилима која се примењују у општем радно-правном режиму, јер појам зараде у одређеним радним срединама и плате нема јединствено значење, што се директно одржава на различитост услова, начина и обима права на накнаду предметних трошкова. Обрачуном плате запосленима у јавним службама, применом посебних закона и општих аката, запослени на одређеним радним местима са најнижим коефицијентом, примају плату у нижем износу од минималне зараде и у тој ситуацији вршена исплата плате до висине вредности минималне зараде. Међутим, исплатом плате запосленима у јавним службама у висини вредности минималне зараде, не активирају се правила општег радно-правног статуса према коме запослени, који у

складу са Законом о раду, остварује право на исплату минималне зараде има право на увећану зараду и накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у смислу одредбе члана 108. и 118. Закона о раду. Горе наведени посебни прописи не предвиђају право на накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора посебном нормом, јер су ове накнаде обухваћене и садржане у коефицијенту за обрачун плате (члан 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама), што значи да се иста остварују кроз обрачун и исплату плата, услед чега нема ни основа (упућујућих норми) да се примењују параметри из колективних уговора за запослене у јавним предузећима, односно Општег колективног уговора. Стога, према садржају наведених посебних закона, нема правне празнине по питању права на исплату накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега нема ни услова за супсидијерну примену Закона о раду (члан 2. Закона о раду), што значи да је тужбени захтев тужиоца неоснован.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић